

ГОДИШЕН ОТЧЕТ 2015 ГОДИНА

СЪДЪРЖАНИЕ

	Мисия	3
1	Отчет на Изпълнителния директор	5
2	Финансов профил	7
3	Програма за подкрепа на НПО в България по ФМ на ЕИП 2009-2014	13
4	Програма „Европейски политики“	25
	Програма „Управление и публични политики“	28
5	Платформа за генериране на проекти - Максимални ползи за ромското включване от структурните фондове на Европейския съюз	31
6	Правна програма	34
7	Програма “Обществен дебат”	36
8	Извънреден фонд при Институт Отворено общество	37
	Програма „Рома“	38
9	Стипендиантска програма за лекари и специализанти по медицина от ромски произход	39
	Стажантска програма в Посолството на САЩ „Мост към кариерното развитие,, с финансовата подкрепа на Посолството на САЩ	39
10	Звено за разработване на проекти	40

МИСИЯ

Да развива и поддържа ценностите и практиките на отвореното общество в България

-

Да подкрепя демократизацията на обществения живот

-

Да работи за разширяването и гарантирането на обществените свободи

-

Да подпомага укрепването на институциите на гражданския сектор

-

Да подкрепя европейската интеграция и регионалното сътрудничество на България

Основател

Джордж Сорос

Настоятелство

Пепка Бояджиева - Председател

Иван Бедров

Лъчезар Богданов

Милена Стефанова

Петя Кабакчиева

Александър Кашъмов

Изпълнителен Директор

Георги Стойчев

Финансов Директор

Велико Шербанов

Програмни директори

Боян Захариев

Валентина Казанска

Иванка Иванова

Димитър Димитров

Марин Лесински

Елица Маркова

Анита Байкушева

Старши икономист

Георги Ангелов

Звено за социологически анализи

Алексей Пампоров

Драгомира Белчева

Петя Брайнова

Звено за подготовка на проекти

Елица Маркова

Теодора Иванова

1. ОТЧЕТ НА ИЗПЪЛНИТЕЛНИЯ ДИРЕКТОР

През 2015 година Институт „Отворено общество“ – София продължи да работи по четири основни приоритета: добро управление, върховенство на закона и човешки права, европейски политики и гражданско участие. Дейността на Института се осъществяваше чрез следните програми: Европейски политики; Управление и публични политики; Обществен дебат; Правна програма; Програма Рома; и Програма за подкрепа на НПО.

В рамките на отчетния период бяха подкрепени общо 175 проекта, от които 161 финансираня на неправителствени организации и 14 оперативни проекта, изпълнявани пряко от Института. Подкрепени бяха 291 стажанти и стипендианти от ромски произход, от които трима пряко от Института, а други 288 стипендианти получиха подкрепа по програми на мрежата Отворено общество, администрирани от Института. Общият размер на програмните разходи на Института през 2015 година достигна 3,3 милиона евро. Основен дял в броя на подкрепените проекти и в размера на предоставеното безвъзмездно финансиране е формиран в резултат от дейността на Института като оператор на Програмата за подкрепа на НПО в България по ФМ на ЕИП.

В качеството си на оператор на Програмата за подкрепа на НПО по ФМ на ЕИП (в партньорство с Фондация „Работилница за граждански инициативи“) Институтът продължи да предоставя на конкурсен принцип безвъзмездна финансова подкрепа за проекти на НПО в четири сфери: Демокрация, права на човека и добро управление; Социално включване и овластяване на уязвими групи; Устойчиво развитие и опазване на околната среда; Изграждане на капацитет на НПО.

Ангажирането на човешкия ресурс на Института с управлението на схеми за предоставяне на безвъзмездно финансиране ограничи възможностите му да изпълнява оперативни проекти, както и гъвкавостта му да реагира на промени в средата. Тези обстоятелства ще продължат да оказват влияние върху работата на Института и през 2016 година.

Чрез собствени средства и средства от други източници Институтът продължи да осъществява изследователски и мониторингови инициативи и да насърчава провеждането на информиран обществен дебат в сферите на образованието, правосъдието, човешките права, включването на ромите и други групи в неравностойно положение, интеграцията на България в Европейския съюз, обществените нагласи към функционирането на демокрацията и състоянието на публичните политики и реформи.

Институтът продължи да предоставя консултантски услуги като част от усилията за гарантиране на дългосрочното си устойчиво развитие. В тази връзка, наред с управлението на схеми за предоставяне на подкрепа за НПО, през годината Институтът беше ангажиран с изпълнението на серия аналитични и изследователски дейности в сферата на образованието и социалната интеграция, възложени от национални и международни институции и организации. Ключова за работата на Института

продължи да бъде ролята му в развитието и поддържането на рейтинговата система на висшите училища в България, както и реализирането на изследвания в сътрудничество със Световната банка.

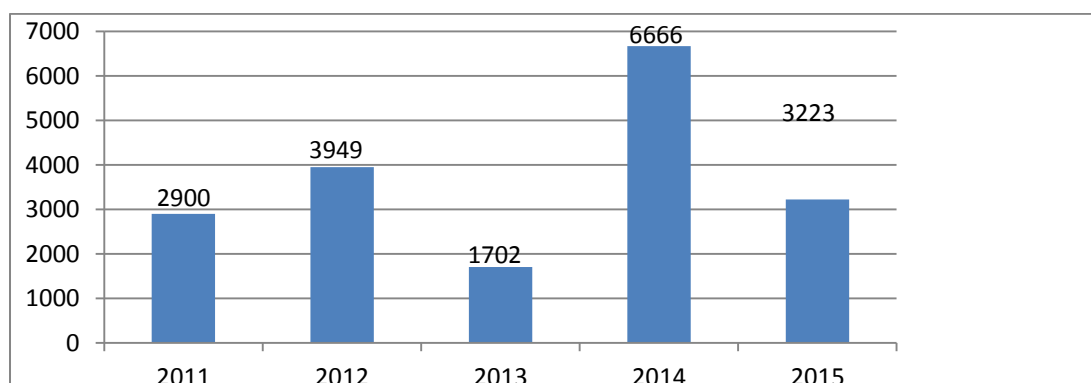
Георги Стойчев
Изпълнителен Директор

2. ФИНАНСОВ ПРОФИЛ

I. Приходи

Общият размер на приходите през 2015 година възлиза на 4 191 хиляди евро срещу 7 897 хиляди евро през 2014 година.

Приходите от безвъзмездно финансиране през 2015 година са в размер на 3 223 хиляди евро срещу 6 666 хиляди евро през 2014 година.

Фиг. 1 Приходи от безвъзмездно финансиране 2011-2015 година в хиляди евро

През 2012 г. Институтът беше избран за оператор на Програмата за подкрепа на НПО в България, финансирана от Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство 2009-2014 (ФМО на ЕИП) с бюджет в размер на 11,8 милиона евро. През 2015 година размерът на признатите приходи¹ от ФМО на ЕИП възлиза на 2 883 хиляди евро срещу 6 201 хиляди евро през 2014 година.

През 2015 година размерът на признатите приходи от мрежата фондации Отворено общество възлиза на 314 хиляди евро от следните институции-донори:

Институт Отворено общество Будапеща	312 хиляди евро
Институт Отворено общество Цуг	2 хиляди евро

За сравнение, през 2014 година приходите с източник мрежата фондации Отворено общество възлизат на 353 хиляди евро.

В рамките на финансирането от Институт Отворено общество - Будапеща през 2015 година продължава изпълнението на програмната схема "Платформа за

¹ В тези приходи се включват средства, свързани със схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ за реализацията на проекти в 9 тематични приоритета по Програмата за подкрепа на НПО в размер на 2 813 хиляди евро. Безвъзмездната финансова помощ се предоставя директно от специално открита от ФМО на ЕИП банкова сметка. За сравнение, през 2014 година размерът на признатите приходи, свързани със схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ, възлизат на 6 127 хиляди евро.

генериране на проекти - Максимални ползи за ромското включване от структурните фондове на Европейския съюз", като размерът на признатите приходи за 2015 година възлиза на 185 хиляди евро, а на Схема за подпомагане на образованието по медицина, наставничеството и обучението в застъпничество на ромските студенти - в размер на 93 хиляди евро.

През 2015 година бяха реализирани програмни дейности, финансирани от други донори, в размер на 26 хиляди евро срещу 111 хиляди евро през 2014 година.

Донор	Наименование на проекта	Финансиране в хиляди евро
Ромски образователен фонд	Организиране на схема за студенски стипендии	21
Други донори		5
	Общо	26

Приходи от управление на Резервен фонд

През 2015 година са реализирани лихви в размер на 142 хиляди евро. В края на 2015 година средствата на депозит възлизат на 6,89 милиона евро.

Стопанска дейност

През 2015 година Институтът е реализирал приходи от стопанска дейност в размер на 826 хиляди евро от следните дейности:

Управлението на Програма за подкрепа на неправителствените организации в България по ФМ на ЕИП	300 хиляди евро
Администриране на дейности на Институт Отворено общество Европа	82 хиляди евро
Обществена поръчка възложена от Министерство на образованието	134 хиляди евро
Социологическо изследване възложено от Световната банка	277 хиляди евро
Изследване, възложено от Фондация „Америка за България“	26 хиляди евро
Приходи от курсови разлики свързани със стопанска дейност	7 хиляди евро

За сравнение, през 2014 година са реализирани приходи в размер на 997 хиляди евро.

Нетни активи

В края на 2015 година размерът на нетните активи се запазва на 8,3 милиона евро срещу 8,4 милиона евро в края на 2014 година. Намалението е свързано с финансиране на дейности от резерва на Института.

В баланса на Института към 31 декември 2015 година фигурират сгради и терени на стойност 368 хиляди евро и инвестиции в дъщерни дружества на стойност 491 хиляди евро.

Институтът разполага с офис на ул. "Солунска" № 56, с 35 компютъризирани работни места и 2 зали за работни срещи.

II. Разходи

През 2015 година общият размер на разходите, включително разходи за корпоративно облагане на печалбата, възлиза на 4 280 хиляди евро срещу 7 917 хиляди евро през 2014 година.

Програмните разходи са на обща стойност 3 320 хиляди евро срещу 6 767 хиляди евро през 2014 година, 1 796 хиляди евро през 2013 година, съответно 1 325 хиляди евро през 2012 година и 2 729 хиляди евро през 2011 година.

Размер на програмните разходи през периода 2011-2015 г по програмни области в хиляди евро

Програмна област	2015		2014	2013	2012	2011
	в хиляди евро	Дял				
Разходи в хиляди евро						
Програма за подкрепа на НПО	2 883	86.8%	6 200	998	32	
Извънреден фонд	26	0.8%	10	33	79	658
Управление и публични политики	171	5.2%	268	369	296	608
Европейски политики	53	1.6%	62	39	152	377
Правна програма	38	1.1%	39	53	61	185
Обществен дебат	44	1.3%	31	46	45	96
Рома	102	3.1%	155	253	398	458
Образование и Младежки програми	3	0.1%	2	5	8	64
Обществено здравеопазване					16	23
Изток-Изток					118	135
Други					120	125
Общо	3 320	100%	6 767	1 796	1 325	2 729

Разпределение на програмните разходи по Програма за подкрепа на НПО през периода 2013-2015 по тематични приоритети в хиляди евро

Тематични приоритети	в хиляди евро	2015	2014	2013
Тематичен приоритет „Насърчаване на демократичните ценности, включително защита на правата на човека“		408	872	189
Тематичен приоритет „Подпомагане на активното гражданство“		229	651	109
Тематичен приоритет „Насърчаване на включването на НПО в процесите на формулиране на политики и вземане на решения съвместно с институциите на местно, регионално и национално ниво“		474	1 275	47
Тематичен приоритет „Овластяване на уязвими групи“		263	988	179
Тематичен приоритет „Разширяване на предоставяните услуги за подобряване на благосъстоянието на представители на целевите групи“		320	642	108
Тематичен приоритет „Повишаване приноса на НПО за устойчивото развитие“		366	658	140
Тематичен приоритет „Насърчаване повишаването на капацитета на НПО и на благоприятстваща среда за работа на неправителствения сектор“		287	589	89
Тематичен приоритет „Развитие на застъпническата роля на НПО и капацитета им за мониторинг“		87	221	56
Тематичен приоритет „Развити мрежи и коалиции на НПО, работещи в партньорство“		357	220	53
Загуба от курсова разлика при превод на безвъзмездна финансова помощ към бенефициенти		22	11	1
Двустранно сътрудничество на български НПО с организации от страните донори		59	43	12
Допълващи дейности		11	30	15
Общо разходи по Програма за подкрепа на НПО		2 883	6 200	998

Подкрепени проекти

През 2015 година са реализирани 175 проекта, от които 161 финансираня на организации и 14 проекта, реализирани от Институт “Отворено общество” - София. Подкрепени са трима стипендианти от ромски произход, като по програми на мрежата Фондации Отворено общество извън бюджета на Института са подкрепени други 288 стипендианти.

За сравнение, през 2014 година са реализирани 275 проекта, от които 253 финансираня на организации и 22 проекта, реализирани от Институт “Отворено общество” - София. Подкрепени са 6 стажанти и стипендианти от ромски произход, като по програми на мрежата фондации Отворено общество извън бюджета на Института са подкрепени други 271 стипендианти.

Програмна област	Брой проекти	в това число	
	Общо	Организации	Институт „Отворено общество“ - София
Програма за подкрепа на НПО	151	148	3
Управление и публични политики	10	7	3
Европейски политики и гражданско участие	2		2
Правна програма	2		2
Обществен дебат	3	1	2
Рома	4	2	2
Извънреден (Кризисен) фонд	3	3	
Общо	175	161	14
Стипендианти от ромски произход	3		
Общо	178		

Институтът е финансирал от собствения си резерв разходи на обща стойност 243 хиляди евро срещу 258 хиляди евро през 2014 година. За 2015 година разходите на Института надвишават приходите с 89 хиляди евро срещу превъзходение от 20 хиляди евро през 2014 година.

Административните разходи възлизат на 146 хиляди евро - 3 % от общия обем на разходите.

Размерът на разходите за стопанска дейност за 2015 година възлиза на 814 хиляди евро с включени данък печалба. Реализирана е печалба в размер на 12 хиляди евро след облагане с данъци.

Програмната дейност се осъществява на основа съчетаване усилията на персонала (в Института през 2015 година са ангажирани 28 човека) в партньорство с широки експертни общности.

III. Отчетност и контрол

Финансовата отчетност се води в съответствие с българското счетоводно законодателство, международните стандарти за финансов отчет, както и с утвърдените стандарти и изискванията на донорските организации.

Функционалната валута, в която се отчита дейността на Институт “Отворено общество” - София е евро.

Институт “Отворено общество” – София е регистриран в обществена полза и ежегодно прави публично достояние отчетите за своята дейност.

В края на 2011 година Институт “Отворено общество” – София въведе в своята дейност стандартите по качество ISO 9001

3. ПРОГРАМАТА ЗА ПОДКРЕПА НА НЕПРАВИТЕЛСТВЕНИТЕ ОРГАНИЗАЦИИ В БЪЛГАРИЯ ПО ФИНАНСОВИЯ МЕХАНИЗЪМ НА ЕВРОПЕЙСКОТО ИКОНОМИЧЕСКО ПРОСТРАНСТВО 2009-2014

Програма за подкрепа на неправителствените организации в България по Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство (ЕИП) 2009-2014 г. - www.ngogrants.bg; www.facebook.com/ngogrants.bg

От 2012 г. Институт „Отворено общество“ – София, съвместно с Фондация „Работилница за граждански инициативи“, е Оператор на Програмата за подкрепа на НПО в България по ФМ на ЕИП. Програмата е на обща стойност от близо 11,8 млн. евро, осигурени от страните донори – Исландия, Лихтенщайн и Норвегия. Програмата предоставя финансиране за допустими неправителствени организации, регистрирани в България и има за цел да подпомогне развитието на гражданския сектор и приноса му за социалната справедливост, демокрацията и устойчивото развитие на страната. В рамките на Програмата бяха проведени три конкурса за набиране на проектни предложения в четири тематични области: „Демокрация, права на човека и добро управление“, „Социално включване и овластяване на уязвими групи“, „Устойчиво развитие и опазване на околната среда“, „Изграждане на капацитет на НПО“.

През 2015 г. Операторът на Програмата приключи качествена оценка и сключи договори за безвъзмездно финансиране на 138² проектни предложения, получени в рамките на третия конкурс. Голяма част от подкрепените проекти бяха насочени към защита на правата на малцинствата и тяхната интеграция. Около една четвърт от проектите през отчетния период бяха свързани с интеграция на ромите, а 53% от всички проекти предвиждаха дейности с деца и младежи. Различни инициативи имаха за цел да проучат норвежкия опит в сферата на социалните услуги, уязвимите групи и достъпа на хора с увреждания до пазара на труда, за да го адаптират в успешни практики за българската действителност.

От общо 15 проектни предложения, подадени в партньорство с организации от Исландия и Норвегия, бяха одобрени 4 на обща стойност 31 852 евро. През 2015 г. остана отворена възможността за финансиране на партньорски инициативи, насърчаващи сътрудничеството със страните донори Исландия, Лихтенщайн и Норвегия. От нея се възползваха 6 организации, които бяха подкрепени с 15 836 евро.

В периода 16 юни – 2 юли 2015 г. Програмата проведе 6 обучителни семинара за укрепване на капацитета, на които присъстваха приблизително 350 представители на неправителствени организации с проекти по трите конкурса. Срещите се състояха в градове от всеки един от шестте района на планиране в България - Враца, Пловдив, Велико Търново, Варна, Бургас и София.

² В рамките на дейностите за насърчаване на двустранното сътрудничество със страните донори и на изпълняваните от оператора на програмата допълващи дейности бяха подкрепени други 13 проекта в рамките на програмата, с което общият брой на проектите по програмата през 2015 година достига 151.

През изминалата година Операторът на Програмата отдели специално внимание на две водещи за България и Европа теми: бежанската криза и ромското включване. Бяха организирани 2 двустранни семинара за споделяне на опит и трансфер на знания, които събраха на едно място експертизата на Институт „Отворено общество“ – София и опитът на бенефициентите на Програмата. Семинарът през май 2015 г. в София беше посветен на [ролята на НПО за подкрепа на бежанци и мигранти](#). В края на октомври 2015 г. в Осло беше организиран международен [уъркшоп за добри практики и успешни политики в областта на ромската интеграция](#).

ПРОГРАМАТА ЗА ПОДКРЕПА НА НЕПРАВИТЕЛСТВЕНИТЕ ОРГАНИЗАЦИИ В БЪЛГАРИЯ ПО ФИНАНСОВИЯ МЕХАНИЗЪМ НА ЕВРОПЕЙСКОТО ИКОНОМИЧЕСКО ПРОСТРАНСТВО 2009-2014

3.1. Двустранно сътрудничество на български НПО с организации от страните донори

Безвъзмездна помощ за изпълнение на проектна идея с партньори от държавите донори (Исландия, Лихтенщайн, Норвегия) и за подпомагане двустранно сътрудничество на български НПО с организации от страните донори

Организация	Тема	Сума в евро
Фондация „Джендър образование, изследвания и технологии“ в партньорство с Reform – Resource Centre for Men, Norway	Насилие в романтичните приятелства - скритото лице на нарушаването на човешките права на тинейджърите	3 290 €
Сдружение „Седем“ в партньорство с Norwegian Federation of Film Societies	Национална мрежа на българските филмови общества	3 980 €
Сдружение за прогресивна и отворена комуникация в партньорство с Adults for Children, Norway	Повишаване капацитета на СПОК, чрез развитие на система за подкрепа на деца, преживяващи скръб	2 985 €
Фондация „Карин Дом“ в партньорство с STATPED – Kristiansand	Създаване на подкрепяща образователна среда за деца със специални нужди в детските градини	4 011 €
Фондация „Обществен дарителски фонд – Габрово“ в партньорство с Lenum AG, Liechtenstein	Бъди активен!	3 000 €
Фондация „Живот с достойнство“ в партньорство с KAMPEN ØKOLOGISKE BARNEBONDEGÅRD, Norway	Демонстрационен Еко-център за деца и младежи в природен парк „Странджа“	2 460 €
Сдружение „Фабриката“ в партньорство с EUROMASC – European Masters of Skilled Crafts	Занаятчийското обучение като втори шанс - Chance it!	3 950 €
Фондация „Авокадо“ в партньорство с Peasepainting, Norway	Включване на уязвими групи чрез интегриране на млади личности в	860 €

сферата на изкуствата		
Сдружение „ЗА ТЕБ“ в партньорство с Stavne Arbeid og Kompetanse KF, Trondheim, Norway	Център за младежко развитие	2 535 €
Европейски център по медиация и арбитраж в партньорство с NOVA-Norwegian Social Research, Oslo	За равни права и възможности	2 976 €

Собствени проекти	Тема	Сума в евро
Работен семинар за обмен на добри практики между неправителствени организации от България и страните донори (Исландия, Лихтенщайн, Норвегия) на тема „Ролята на НПО за подкрепа на бежанци и мигранти“ София 14-16 май 2015 година		3 570 €

Експерти от страните донори, участващи в семинара	Възстановени разходи за участие	Сума в евро
Ma-Li Svensson, Norwegian Red Cross Volunteers Nordland		984 €
Dobromira Tjessem, Norwegian Directorate of Immigration		660 €
Lars Soeftestad, CBNRM Networking, Norway		741 €
Marek Linha, Norwegian Organisation for Asylum Seekers (NOAS)		688 €
Áshildur Linnet, Icelandic Red Cross		1 315 €
Steinunn Pieper, Icelandic Human Rights Centre		1 368 €
William Evans, The Norwegian Association for Adult Learning		1 159 €
Mari Helenedatter Aarbakke и Marte Taylor Bye, KUN Centre for Gender Equality, Norway		2 366 €

Изпълнявани от ИОО-София проекти	Тема	Сума в евро
Международен семинар на тема ромска интеграция: Предизвикателства и възможности за интеграция на ромите в Европа. Опитът на България и Румъния и потенциалът за сътрудничество с Норвегия; Осло, 28-31 Октомври 2015 г.		16 376 €

3.2. Допълващи дейности

Изпълнявани от ИОО-София проекти	Тема	Сума в евро
Конференция : „Демокрация и гражданско участие. Ролята на неправителствените организации“, София, 14-16 май 2015 година		6 595 €

3.3. Тематична област „Демокрация, права на човека и добро управление“

3.3.1. Тематичен приоритет „Насърчаване на демократичните ценности, включително защита на правата на човека“

Организация	Тема	Сума в евро
Фондация „Капитал“	Информирани и толерантни	46 189 €
Фондация „ФотоФабрика“	Фото Увеличение: Непознатият друг	46 000 €
Фондация „Джендър образование, изследвания и технологии“	Насилие в романтичните приятелства - скритото лице на нарушаването на човешките права на тинейджърите	44 040 €
Сдружение „Политологичен център“	ДА ОТГЛЕДАШ КСЕНОФОБ (застъпническа кампания за толерантно образование)	34 981 €
Фондация „Център за модернизирание на политики“	От предразсъдъци към нетърпимост: обхват и превенция на езика на омразата в България	35 000 €
Фондация „Дарик“	„Дай ми правото!“ - реализация на седмични антидискриминационни предавания по Дарик радио и провеждане на радиожурналистически стажове за роми и други целеви групи	19 836 €
НПО „Сдружение с нестопанска цел - Пирин ТВ“	Въвеждане на урок по демокрация в българските училища	22 274 €
Сдружение „Център за независим живот“	Живот на воля или по чужда воля? – застъпничество за човешки права на хората с уврежданията	19 986 €
Асоциация за бежанци и мигранти	Предоставяне на ефикасни средства за защита на основните човешки права на търсещите закрила в България	17 918 €
Сдружение „Граждански инициативи-гр. Ловеч“	Въвеждане на добри практики за равнопоставеност на хората с увреждания, изведени от институции	17 899 €
Фондация „Качество на живот“	Мултикултурни аспекти на човечността	17 788 €
Фондация „Животът е хубав“	„Ще намерим път“	14 950 €
Сдружение „Европейски граждани“	Моят глас	14 283 €
Сдружение „Център за приобщаващо образование“	Един за всички - всички за един - разработване и прилагане на методология на позитивни ролеви модели срещу дискриминацията в училище	11 362 €
Фондация „Европейски център за иновации, образование, наука и култура“	Повишаване на информираността за правата на гражданите - Отбор 42	8 330 €
Сдружение „Програма Правна помощ“	Създаване на електронен каталог на примерни текстове на документи, необходими за участие на пострадалите и свидетелите на престъпления в наказателното производство	6 728 €
Сдружение с нестопанска цел с обществено полезна дейност „Зорница“	Достойно място за всеки	4 996 €
Фондация „Съпричастие“	Език на толерантността	4 973 €
Сдружение „Младежки инициативи за развитие и диалог“	„Не“ на насилието в училище	4 947 €

Сдружение „Бебе и дете“	Развитие, грижа, общуване и права на детето по време на бременност, детска и юношеска възраст - съвременни подходи и приложения в ежедневиия живот.	4 856 €
-------------------------	---	---------

3.3.2. Тематичен приоритет „Подпомагане на активното гражданство“

Организация	Тема	Сума в евро
Сдружение „Платформа АГОРА - Активни граждански общности за развитие и алтернатива“	Предизвикателства, променящи живота	45 000 €
Фондация „Инфо спейс“	Реформирай това!- журналистическо наблюдение на провеждането на реформаторски политики в ключови области с цел осигуряване на по-широка обществена информираност и по-голяма гражданска ангажираност	43 173 €
Фондация „Партньори-България“	Засилване на ролята на детските съвети и превръщането им в активен фактор за вземане на решения по въпросите на децата на общинско и областно равнище	39 700 €
Фондация „Помощ за благотворителността в България“	Промяната започва от нас	27 351 €
Фондация „Обществен дарителски фонд – Габрово“	Бъди активен!	19 957 €
Фондация „Четиридесет и две“	Всеки държи КЛЮЧА	17 991 €
Сдружение „Социална подкрепа и информация“	Активни в училище	18 848 €
Народно читалище „Пробуда - 1901 г.“ с. Николово	Активни младежи за активни читалища	17 620 €
Сдружение „Бъдеще за децата с увреждания“	Гласът на децата	8 555 €
Сдружение Клуб „Отворено общество“ - Стара Загора	Селфи 2015. Върховенство на гражданството	4 825 €

3.3.3. Тематичен приоритет „Насърчаване на включването на НПО в процесите на формулиране на политики и вземане на решения съвместно с институциите на местно, регионално и национално ниво“

Организация	Тема	Сума в евро
Сдружение „Център за правни	Инициатива за съдебно изпълнение в	48 319 €

инициативи“	услуга на обществото	
Конфедерация „Защита на здравето“	„Национална кампания за пациентски политики“	40 800 €
Федерация „Спорт за хора със зрителни увреждания“	Диалог на тъмно - модел за прозрачност и справяне със социалните неравенства	38 196 €
Сдружение „Асоциация на юристи за развитие на правото в обществен интерес и хармонизиране на българското и европейското право“	Повишаване ефективността на обществените консултации чрез активно участие на гражданското общество в процеса на вземане на управленски решения	33 500 €
СНЦ „Форум гражданско общество“	"Създаване на устойчив механизъм за участие на младите хора в процеса на вземане на решения на местно и регионално ниво"	22 787 €
Фондация „Живо село“	Социална иновация за общностно взаимодействие - създаване на междусекторно партньорство за справяне с обезлюдяването и младежката безработица в област Ловеч	19 989 €
Фондация „Бауерзакс“	Повишаване активността на гражданския сектор за налагане на прозрачност в работата на Общински съвет Пловдив	19 724 €
Сдружение „РОДИЛНИЦА“	Стратегия за дългосрочна застъпническа кампания за спазване на човешките и гражданските права в майчиното здравеопазване	16 000 €
СНЦ „Дунавски център за обучение и развитие“	Неправителствения сектор – активен участник в процеса на формиране и изпълнение на публични политики в община Силистра	18 584 €
Сдружение „Младежко образование за гражданска активност“	Нова практика за гражданска активност в община Смолян	18 000 €
Асоциация „Образователно лидерство“	Активно родителство: Модел за насърчаване на включването на училищните настоятелства във формулиране на политики и вземане на решения съвместно с училищното ръководство	17 739 €
Фондация „Хоризонти“	„Гражданска инициатива за уеб достъпност в публичния сектор“	17 057 €
Сдружение „Медицински клъстер“	Насърчаване сътрудничеството между гражданските организации и местната власт в Община Гоце Делчев за подобряване политиките за обществено здравеопазване в региона	17 000 €
Институт по иновации	Анализ на социално-значимите болести сред ромите, базиран на работата на мобилни кабинети. Препоръки за по-доброто управление,	16 685 €

	мониторинг и контрол на тези кабинети.	
Училищно настоятелство при помощно училище „Драган Манчов“ - град Велинград	Училищното настоятелство (УН) и местната власт – заедно за социализацията, обучението и възпитанието на децата със специални образователни потребности	16 160 €
Фондация „Институт за добро управление“	Независим мониторинг на програмното бюджетиране - гаранция за участие на широката общественост в процеса по вземане на решения	15 916 €
Сдружение „Вело-Русе“	Съвместно развитие на велосипедни маршрути в общините от област Русе	15 299 €
Народно читалище „Земеделец-1899“	„Активни граждани – отговорни родители“	4 711 €
Сдружение „Земеделски младежки съюз“	Младежки съвет „Марица“	4 121 €
Фондация „Устойчиво бъдеще“	Практически методи за включване на маргинализирани и уязвими групи за участие в местното управление на равни начала с всички граждани	3 801 €

3.4. Тематична област „Социално включване и овластяване на уязвими групи“

3.4.1. Тематичен приоритет „Овластяване на уязвими групи“

Организация	Тема	Сума в евро
Сдружение „Нов път“	Насърчаване на гражданското участие на млади роми	49 973 €
Фондация „Х&Д Джендър перспективи“	Да разрешим проблемите си заедно: втора фаза	29 450 €
Сдружение с нестопанска цел „Призвание“	Щастливи заедно	23 516 €
Сдружение „Светлина и за нас“	Има ни и можем	16 997 €
Фондация „Деца с проблеми в развитието“	ДЕТЕ – Да споделим с вашето семейство	19 971 €
Фондация „Джендър проект в България“	Посланици на правата си	15 924 €
Сдружение „С вяра за бъдеще“	Да помогнем днес за по-успешно утре	17 857 €
Сдружение „Проект права на човека“	Уеб -портал „Шарен кон“	17 823 €
Фондация „Инициатива за здраве“	Предай нататък	17 458 €
Сдружение „Фортуна“	Никога не е късно	15 903 €
Народно читалище „Дружба-1870“	Ела в моя свят	13 916 €
Сдружение „Обединени професионалисти за устойчиво развитие“	Менторство за самопомощ	11 384 €
Асоциация за развитие на децата и младежите в град Враца	Нямаш власт над мен	8 687 €

Сдружение на директорите на самостоятелни ученически обществени	Център „Единство“ - услуги за подкрепа и разпространяване на механизми за превенция и самопомощ при агресия сред учениците	7 858 €
Сдружение „Рестарт 12“	С опит към бъдещето	4 993 €
Център за социално предприемачество	Самопомощ и солидарност за пълноценен живот	4 972 €
Сдружение „Спортен клуб Достоен живот“	Равен шанс за всички	4 730 €
Сдружение „Хроника срещу рака“	Сдружение „Хроника срещу рака“ за подобряване комуникацията, информираността и превенцията на онкологичните заболявания в регион Гоце Делчев	4 396 €
Сдружение „Асоциация на родители на деца с бъбречни заболявания“	Чисти санитарни помещения в учебните заведения.Предизвикателство или грижа за детското здраве.	4 304 €

3.4.2. Тематичен приоритет „Разширяване на предоставяните услуги за подобряване на благосъстоянието на представители на целевите групи“

Организация	Тема	Сума в евро
Сдружение „Плевенски обществен фонд – ЧИТАЛИЩА“	Да пораснем заедно	47 397 €
Фондация „Глобална инициатива в психиатрията“ - София	Подкрепено живеене за хора с психично-здравни проблеми в град София	39 375 €
СНЦ „Екатерина Каравелова“	Резилианс - умението да преодоляваме трудности	31 221 €
Сдружение „Паралелен свят“	Воден свят	27 849 €
Фондация „Институт за социални услуги в общността“	Мобилен екип за подкрепа в домашна среда	17 499 €
Сдружение „Прозорец към света“	Компютърът за незрящите е като прозорец към познанието	19 694 €
Фондация „Надежда за малките“	Консултативен център за лица и семейства „Заедно с надежда“	17 743 €
Сдружение „Правна защита и съдействие на човешките права в България“	Изграждане на умения за общуване и изява на деца в неравностойно положение	17 109 €
Сдружение „Равни възможности“	УСТРЕМ - споделени възможности (Устойчивост, Споделеност, Творчество, Ритъм, Емоция, Мога)	15 360 €
Сдружение „ЗА ТЕБ“	Център за младежко развитие	7 550 €
Фондация „Светлина за живот“	Мобилни услуги за социално включване на хора с трайни физически увреждания	4 970 €
Родителска организация „Заедно за децата на Търговище“	Мисията - възможна!	4 997 €

Сдружение „Децата на Търговище“	Работилница за усмивки	4 986 €
Сдружение „Спортен клуб Адаптирана физическа активност и спорт – НСА“	Образователна и социална интеграция на лица с увреждания чрез адаптирано обучение по плуване	4 955 €
Сдружение „Шанс чрез умения“	Социален проект „ЩЪРКЕЛИТЕ“	4 896 €

3.5. Тематична област „Устойчиво развитие и опазване на околната среда“

3.5.1. Тематичен приоритет „Повишаване приноса на НПО за устойчивото развитие“

Организация	Тема	Сума в евро
Сдружение с нестопанска цел „Развитие-XXI век“	Опазване на биоразнообразието в района на с.Мугла (Западни Родопи) и популяризиране на природна забележителност „Казанджи дере“ - предпоставки за устойчиво развитие на региона	45 011 €
Фондация „За Оборище“	Зелени Калкани	44 180 €
Фондация „ЕкоОбщност“	Съвместни действия за повишаване на осведомеността и активиране на местни власти и общности за реагиране на и адаптация към климатичните промени	41 950 €
Сдружение „WWF Дунавско-Карпатска програма България“	Повишаване ефективността и увеличаване капацитета на Коалиция за климата–България чрез създаване на нови партньорства с бизнеса. Повлияване на националните климатични и енергийни политики	37 364 €
Сдружение за изследователски практики	Граждански мониторинг за по-зелени закони и устойчиво управление на природните ресурси	35 600 €
Фондация за развитие на информационното общество	Енергетика на светло - информационен портал на българската енергийна и добивна промишленост	19 887 €
Сдружение „Съюз на производителите на екологична енергия – BG“	Децентрализираното производство на енергия от малки фотоволтаични централи - достъпна и изгодна перспектива	20 300 €
Рибарско сдружение „БАЛКАНКА 2009“ - Благоевград	Как да адаптираме горите към промените в климата –иновативен принос на НПО	19 900 €
Фондация „Евроконсулта“	Пауловния: една зелена алтернатива	19 024 €
Сдружение „Център за устойчиво развитие на планината“	За живот в хармония с природата! Граждански инициативи за устойчиво развитие и опазване на околната среда в селските общини на	18 298 €

Смолянска област		
Сдружение „ЕКОГРАФ“	Творчески подходи в образователните занимания за устойчиво потребление на ресурсите	16 149 €
Туристическо дружество „Осогово“	Зелена директна линия	13 500 €
Сдружение „КРЕАКТА“	Слънчева топлофикация - иновативно решение за устойчиво енергийно развитие, модел за приложение в България	12 491 €
Туристическо дружество „Узана“	„Лалугерът какво е, природата защо е“ - задаване на работещ преживелищно-образователен модел за обучение на деца и младежи за опазване на биоразнообразието в зони по Натура 2000	5 000 €
Сдружение „Младежки клуб по пешеходен и велотуризм“	СИПИ.eu - Спири използването на пластмасови изделия за еднократна употреба	4 592 €
Клуб по спортно ориентиране „Узана“	ОРИЕНТИРАНЕ В ПРИРОДАТА	4 492 €
Клуб за спорт и приключения „Свободен елемент“	Спортът за устойчиво развитие на Казанлък	4 460 €
Народно читалище „Любен Каравелов-1897“	Памет за бъдеще	4 381 €
Народно читалище „Отец Паисий – 1893“	Практически образователни екодейности „Мисията възможна - мисли зелено!“	2 395 €

3.6. Тематична област „Изграждане на капацитет за НПО“

3.6.1. Тематичен приоритет „Насърчаване повишаването на капацитета на НПО и на благоприятстваща среда за работа на неправителствения сектор“

Организация	Тема	Сума в евро
Българско дружество за защита на птиците	Мисията възможна: по-лесен достъп до фондовете на ЕС за финансово стабилни НПО	47 780 €
Сдружение „Шанс и закрила“	Оценка на въздействието от дейности на НПО в социалната сфера	39 176 €
Фондация „ЦРТО Промедиа“	Професионални стандарти и подкрепа за саморегулация в комуникацията на НПО чрез традиционни, нови и социални медии	38 700 €
Сдружение за прогресивна и отворена комуникация	Повишаване капацитета на СПОК, чрез развитие на система за подкрепа на деца, преживяващи скръб	37 520 €
Сдружение „Център за изследване на демокрацията“	Усъвършенстване на регистрацията на юридическите лица с нестопанска цел	34 000 €

Фондация „Бетел“ - България	Отворени врати за межкултурен обмен и доброволчество между рехабилитантите от защитените жилища на „Бетел“ в България и Испания	19 671 €
Сдружение „Криле от светлина“	Създай своето утре - Арт терапевтичен център за хора със специфични потребности	19 418 €
Фондация „Обществен дарителски фонд“ - Сливен	Обществен дарителски фонд Сливен – доверен партньор на дарителски каузи и проекти	11 198 €
Народно читалище „Отец Паисий – 1893“	Подобряване организационната устойчивост на Народно читалище „Отец Паисий – 1893“ чрез внедряване на нови технологии и обучение на персонала	7 115 €
Сдружение „Фонд за социални перспективи“	Мисия „Развитие“	6 189 €
Сдружение за насърчаване на икономическото и културно развитие на с.Хотанца и с.Тетово, обл.Русе - ХОТЕТ	Изграждане на капацитет на НПО от малки населени места за финансова и организационна устойчивост	4 933 €
Сдружение „Усмивка“	Повишаване на организационния капацитет на сдружение „Усмивка“	4 808 €
Сдружение „Българо-румънски трансграничен институт по медиация“	Надграждане на капацитета на Сдружение БРТИМ	4 421 €
Сдружение „Център Радост“	Изграждане на капацитет на сдружение „Център Радост“, чрез подобряване на финансовата и организационна устойчивост	4 359 €
Фондация „Инициатива за здраве“	Поглед напред	4 338 €

3.6.2. Тематичен приоритет „Развитие на застъпническата роля на НПО и капацитета им за мониторинг“

Организация	Тема	Сума в евро
Фондация „Програма Достъп до Информация“	Увеличаване капацитета на неправителствените организации при търсене на обществена информация	41 673 €
Сдружение „Знание“ - Ловеч	Капацитет за граждански мониторинг	17 873 €
Сдружение „Център за образователни програми и социални инициативи“	Нови перспективи пред НПО в област Ямбол	19 225 €
Сдружение „Център за регионално развитие и инициативи“	Изграждане на умения и подходи при НПО от област Ловеч за застъпничество, мониторинг и въздействие върху местните политики	4 992 €
Сдружение „Институт за семейна политика (ИСП)“	Създаване на условия за развитие на семейната политика в България	4 990 €

3.6.3. Тематичен приоритет „Развити мрежи и коалиции на НПО, работещи в партньорство“

Организация	Тема	Сума в евро
Сдружение „Седем“	Национална мрежа на българските филмови общества	48 634 €
Надежда и домове за децата - клон България	Развитие на коалиция „Детство 2025“	41 175 €
Фондация „Център за либерални стратегии“	НПО мрежа за анализ на обществени рискове	35 836 €
Фондация „Помощ за благотворителността в България“	Укрепване на Форум „Социални предприятия в България“	38 455 €
Фондация „Глобални Библиотеки – България“	Библиотеката – обединителен център на НПО сектора и общността в региона на Кърджали, Разград и Враца	36 783 €
Фондация „Рома-Лом“	Изграждане на умения и знания за развиване на ромска доброволческа мрежа в област Монтана	30 560 €
Фондация „Каузи“	Създаване на междусекторни партньорства за насърчаване на младежкото предприемачество	19 490 €
Сдружение „Фабриката“	Европейска мрежа за занаяти & дизайн	19 940 €
Фондация „Инициатива за финансова грамотност“	БГ карта на финансовата грамотност	17 789 €
Асоциация „Българска национална ЛИДЕР мрежа“	Създаване и укрепване на партньорски капацитет за развитие на малките населени места-Лидер мрежа на НПО	17 739 €
Сдружение „Социален диалог 2001“	Национална асоциация за младежта - развитие на ефективно работеща мрежа от неправителствени организации	15 337 €
Сдружение „Майки срещу дрогата“	Наркотиците: Преживяно и осмислено	6 966 €
Сдружение „Асоциация на неправителствените организации в регион Тракия“	Създаване на модел за привличане на гражданите в местни инициативи	4 955 €

4. ПРОГРАМА “ЕВРОПЕЙСКИ ПОЛИТИКИ”

Като нова страна-членка на ЕС, България споделя редица общи предизвикателства с останалите страни от петото разширяване в Централна и Източна Европа. Те произтичат от общата им историческа съдба през втората половина на XX век, по-ниското икономическо развитие в сравнение със старите страни-членки и по-ниското ниво на интеграция в европейските структури. Съществуват опасения, че като резултат на икономическите и политически кризи тези различия, както и наследените предубеждения, може да се задълбочат и да доведат до един по-затворен и фрагментиран ЕС, където доминират процесите на ре-национализация на ключови политики.

Последната страна, която се присъедини през 2013 г. беше Хърватия, но след това процесът на разширяване остана в застой. Страните-кандидантки от Западните Балкани и Турция, с много малко изключения, забавиха необходимите реформи за присъединяване, а и самите страни-членки на ЕС станаха по-предпазливи, ангажирани с други проблеми. Въпреки че икономическата криза в Европа отшумя в повечето от засегнатите страни, политическа криза се засили с нарастващ евро-скептицизъм и популизъм, особено в контекста на бежанска криза, терористични атаки, както и други заплахи за сигурността и единството на Европа.

Същевременно, повече от девет години след присъединяването си, България среща редица специфични предизвикателства, свързани със способността за ефективно противодействие на организираната престъпност и корупцията, реформа в правосъдието, проблеми в планирането и използването на средства от ЕС, пълноценно и равноправно участие в процеса на вземане на решения на европейско ниво, както и редица дефицити на функциониращата демокрация, които са предизвикателства и за отвореното общество в страната. България има два недовършени проекта за европейска интеграция – членство в Шенген и Евроната.

На този фон ролята на Програма “Европейски политики” е да съдейства за пълноценното интегриране на България в ЕС, както и за укрепването на капацитета на българските институции и граждани да прилагат общите европейски политики и да участват в тяхното формиране.

Програмата комбинира изследователски и аналитични подходи с дейности по застъпничество и мониторинг.

Чрез Инициативата за европейски политики, Програмата установява и развива контакти с изследователски институти и експерти със сходни цели в ЕС и особено в новите

страни-членки от ЦИЕ, както и в страните, включени в политиката на съседство и Западните Балкани.

Основни цели на Програмата са:

- По-голяма “отвореност” на конкретни съществуващи политики на ЕС (визова политика, политика на трудови пазари, политика на разширяване)
- По-голяма релевантност на общите политики към специфичните нужди на новите страни-членки (икономически политики, политики на догонващо развитие)
- По-активно гражданско участие и по-ефективно използване на потенциала на създадения през годините на прехода неправителствен сектор в ЦИЕ в процеса на формиране на европейски политики.

„Европейски индекс на настигането“ на Програма „Европейски политики“ беше продължен и през 2015 г. и се очерта като един от основните проекти на Програмата. Проектът регистрира до каква степен страните-членки от Централна и Източна Европа са “настигнали” старите страни-членки по отношение на категориите: икономика, качество на живот, демокрация и добро управление. Беше изработена специална интернет-базирана и максимално интерактивна платформа на „Индекса на настигане“ - www.TheCatchUpIndex.eu, която предоставя възможност на всеки потребител да състави „собствен индекс“ на базата на въведените данни и възможностите на платформата с графично представяне.

През 2015 г. продължи активното публично представяне на резултатите на индекса и доклада „Ефектът на гравитацията: Индекс на настигането 2014 г.“, публикуван през декември 2014 г. (на английски език, публикуван на страницата www.eupi.eu и www.thecatchupindex.eu). През м. януари 2015 г., докладът бе представен в България на събитие с участието на заместник министър-председател по координация на европейските политики и катедра „Политология“ на СУ, а след това и на други форуми.

На базата на индекса бяха изготвени и кратки анализи (policy briefs), публикувани на страницата www.eupi.eu, както и в „Политики“ на www.politiki.bg като статии на български език, както и публикации и интервюта в национални и международни медии. През 2015 г. продължи събирането и анализирането на данни по 47 базови индикатора за 35 страни за следващото издание на „Индекс на настигането 2015 г.“, като беше изготвен и доклад, публикуван в първата половина на 2016 г..

През 2015 г. продължи издаването на кратки аналитични материали (policy briefs), които се фокусираха върху важни теми и събития, свързани с европейската интеграция на новите страни-членки от ЦИЕ и ЕС, които се публикуваха в електронен формат на страницата www.eupi.eu и други интернет страници, както и по ел.поща с над 2500 получатели. Темите на аналитичните доклади включваха и проблеми на присъединяването на България към Евронзоната и Шенген, проблеми на разширяването и външната политика на ЕС, дилеми на сигурността и гражданските права след

атентатите в Париж, проблеми на интеграцията и отношенията между мнозинства и ислямски малцинства в Европа и България.

През 2015 г. Институт „Отворено общество“ - София осъществи проекта „Граждански активизъм след протестите: международна среща на активисти“ в сътрудничество и с подкрепата на Open Society Initiative for Europe (OSIFE). Това се осъществи като част от инициативи за развитие на гражданското участие в ЕС на фона на значителното увеличение и нови форми на активизъм и обществена мобилизация най-вече в Южна и Югоизточна Европа, в отговор на сериозни обществени проблеми на национални и европейско ниво. Проектът имаше като основна цел да се даде възможност на изявени граждански активисти от европейски страни да обменят опит и практики, както и да обсъдят въпроси от взаимен интерес. Основната дейност беше събитие през месец юни в гр. Варна, което събра близо четиридесет участници от десет страни.

Институт „Отворено общество“ - София взе участие и в заседания на Съвета за обществени консултации към Комисията по европейски въпроси и контрол на европейските фондове към Народното събрание на Р България, като част от гражданския принос в процеса на програмиране на средствата от ЕС и регионално планиране за периода 2014-2020 и формирането на европейски политики.

ПРОГРАМА “ЕВРОПЕЙСКИ ПОЛИТИКИ”		
Изпълнявани от ИОО-София проекти	Тема	Сума в евро
Финансиран от Институт Отворено общество Будапеща	Граждански активисти след протестите: Международна среща на активисти	€33 623
	Индекс на настигане 2015	€ 19 430

5. ПРОГРАМА „УПРАВЛЕНИЕ И ПУБЛИЧНИ ПОЛИТИКИ“

През 2015 година Програмата „Управление и публични политики“ беше фокусирана върху изпълнението на различни проекти в сферата на образованието и ромското включване, включително и такива, започнали в предходни периоди, както и такива, възложени за изпълнение в рамките на стопанската дейност на фондацията. В този контекст продължи и реализирането на Платформата за създаване на проекти (ПСП), която е част от инициативата на Институт Отворено общество в Будапеща под надслов „Подобряване на ромското включване чрез изграждане на капацитет за максимално използване на фондовете на ЕС“. Без да бъде сред основните акценти, темата за реформата в здравеопазването също присъстваше в дейността на Програмата. Програма „Управление и публични политики“ продължи сътрудничеството си със Световната банка.

Доклад за некогнитивните и когнитивните умения на пълнолетното население в България

През 2015 г. от Световната банка беше публикуван доклад за състоянието на човешките ресурси по отношение на основните когнитивни и некогнитивни умения. Докладът е резултат от съвместните панелни изследвания (общо 4 вълни) на домакинствата в страната, които Институт „Отворено общество“ - София проведе съвместно със Световната банка. Докладът беше презентирал на многобройни форуми, включително на годишната конференция на програмата „Заедно в час“ (образователни аспекти), на среща на иновативни предприятия в Пловдив (аспекти, свързани с развитието на пазара на труда) и на специално организирано събитие в СУ „Св. Климент Охридски“, на което присъства ректорът на СУ (аспекти, свързани с изследователската страна на доклада и използваната методология). След предствянето в СУ, съвместно със Световната банка беше организирано и обучение по анализ на данни, на което присъстваха представители на НПО, тинк-танкове, университети и БАН.

Наблюдение върху кризата и бедността — макроикономически, политически и социални рискове

През 2015 г. Програма „Управление и публични политики“ продължи традиционната си инициатива Macro Watch за мониторинг на икономиката и публичните бюджети. Особено внимание беше отделено на гръцката финансова криза, емисията на държавен дълг и бюджетната политика, процесът на структурни реформи. Анализи за икономическата политика и състоянието на българската икономика са обсъждани на различни дискусии и са публикувани в електронното издание www.politki.bg на Институт „Отворено общество“ – София и в средствата за масово осведомяване.

Анализи, свързани с ключови направления на политиките в здравеопазването

През 2015 година Институт „Отворено общество“ – София събра данни за нагласите на населението по отношение на приоритизирането на използването на ограничените ресурси в сферата на здравеопазването. Беше използван международно съпоставим въпросник, изготвен от португалски икономисти. Предстои публикуването на кратък анализ (policy brief) с основните констатации от изследването.

Измерване на качеството на висшето образование в България

През 2015 г. екипът на Програма „Управление и публични политики“ продължи своите дейности в областта на изследванията на качеството на висшето образование. С официалното публикуване на петото издание на рейтинговата система за висшите училища в България по поръчка на МОН (<http://rsvu.mon.bg/>) през ноември 2015 г. се затвърди нейното превръщане от система за мониторинг на качество на висшето образование в инструмент за правене на политики. Данни от нея вече утвърдено участват във формирането на държавната субсидия за висше образование. Представянето на резултатите предизвика широк медиен интерес. Съпътстващите анализи и информацията в нея бяха публикувани в бр. 03/15 на електронното издание „Политики“.

Готови за училище - фаза 2

През 2015 г. приключи провеждането на социален експеримент за насърчаване на посещаемостта на детски градини за деца от ромски произход, финансиран от Световната банка. В средата на 2015 година (май-юни 2015) са проведени социологически изследвания сред представители на предварително избрани 240 населени места, определени по разработена от Световна банка и Институт „Отворено общество“ – София методология. Домакинствата са избрани още при провеждане на първата вълна на изследването през 2014 г. Освен изследването на домакинствата е проведено и изследване сред деца, живеещи в тези домакинства и избрани да участват в проекта „Готови за училище“. Изследването е проведено според разработена от организацията Save the children методология, апробирана в редица държави и адаптирана за работа на български език. В резултат са подготвени данни в електронен формат (SPSS), в които е въведена информацията от социологическото изследване сред домакинствата и резултатите от тестовете, проведени с децата. Подготвен е и доклад към Световна банка относно дейностите и резултатите от изпълнението на проекта.

Училища на бъдещето: оценка на Програмата на Фондация „Америка за България“ за подобряване на образователната среда в общинските и държавни училища в България „Училища на бъдещето“

През 2015 г. Институт „Отворено общество“ - София, в партньорство с „АдминСофт“, извърши оценка на осъществяваната през последните 6 години от Фондация „Америка за България“ програма „Училища на бъдещето“. Целта на партньорските организации беше да направят задълбочена оценка на непосредствените и дългосрочни резултати, постигнати по програмата, която е насочена към подобряване на учебния процес чрез модернизиране на образователната среда и методите на работа в клас.

Оценката включи широк спектър от аналитични подходи и инструменти. В рамките на проведените количествени и качествени изследвания бяха обхванати приблизително

55 000 ученици и 6 000 педагози и ръководители от над 250 училища. Извършен беше и анализ на данни от външни оценявания на учениците за повече от 60 000 ученици през 2010 г. и за около 55 000 ученици през 2015 г. С този обхват на участници оценката се превръща в едно от най-мащабните изследвания в училищното образование, осъществявани от външна за системата организация.

Започналият през 2015 г. анализ на резултатите от оценката продължава и през 2016 г., когато предстои разработване на аналитичния доклад и неговото представяне в различни формати.

Диалог за нов обществен договор за предучилищното и училищното образование в България

Вече шеста поредна година учители от Варна, Велико Търново, Лясковец и Враца развиват модела за учителско лидерство въз основа на насоки от професора в Университета Кеймбридж Дейвид Фрост и с подкрепата на Институт „Отворено общество“ - София. През 2015 г. в град Варна осемте клуба на активните учители в страната организираха Международен семинар „Родители и учители – заедно за успеха на децата!“ - съвместна инициатива с международната мрежа ITL и Университета „Кеймбридж“ – Великобритания. В рамките на форума бяха дискутирани конкретни образователни казуси и проблеми и бяха обсъдени възможности за подобрения в модела на активното учителство и активизиране ролята на учителите в развитието на училищата, местните общности и националните образователни политики.

На 17 и 18 октомври 2015 г. във Враца се проведе Третия национален фестивал на клубовете „Активно учителство“. През тази година участниците във фестивала потърсиха отговор на въпроса: „Защо съм учител?“ Сред дискутираните теми бяха професионалната мотивация, лидерството в класната стая и училището, както и механизмите за подкрепа в учителската общност. С вдъхновяващи речи, пантомима, провокиращи презентации и цветни постери учителите споделиха своите емоции и преживявания от ролята им в съвременното училище и детска градина.

В рамките на фестивала клубовете проведоха помежду си изследователско интервю, споделиха своите откривателства и изследвания върху начина на учене на децата, като представиха стилове и техники на учене, трикове за запомняне и други полезни съвети как да се подпомагат децата в развитието на уменията за учене. Дискутирани бяха и етични въпроси, свързани с взаимоотношенията на учителите с ученици, родители и колеги, като беше отделено специално внимание на ролята на учителя като лидер на процесите в класната стая и училището. По време на фестивала учителите размениха кредити за учене, чрез които договорираха бъдещи съвместни разработки, отваряне на вратите на класните стаи за колеги, размяна на идеи, срещи на чаша кафе или чай по вълнуваща ги тема, експертна консултация и др.

Наблюдение и подкрепа за образователните политики в България

През 2015 г. експертите на „Образователната работилница“ към Институт „Отворено общество“ - София се включиха активно в редица публични инициативи, посветени на промените в образователната система.

В навечерието на приемането на Законопроекта за предучилищното и училищното образование Институт „Отворено общество“ - София участва активно в изграждането на общо становище на група неправителствени организации по проектодокумента, в което бяха очертани най-важните възможности за подобрения на нормативната база в сектора.

След приемането на новия закон за предучилищното и училищното образование представители на Институт „Отворено общество“ - София бяха поканени за участие в работните групи по създаване на държавните образователни стандарти. Със Заповед на министъра на образованието и науката за определяне на работна група за изготвянето на проект на държавен образователен стандарт за управление на качеството в институциите представител на Институт „Отворено общество“ - София беше определен и участва активно със становища и в дискусиите на оперативния състав на работната група, подготвящ съответната наредба.

През годината Институт „Отворено общество“ - София като организация с нестопанска цел, част от механизма за наблюдение с право на съвещателен глас в състава на Комитета за наблюдение на Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“ за програмния период 2014-2020 г. (ОП НОИР), участва със становища във формирането на позиции на Комитета при приемане на планови документи и разработване на редица операции по програмата.

През 2015 г. продължи и участието на Институт „Отворено общество“ - София в Комитета за наблюдение на проект BG051PO001-3.1.06 "Подобряване на качеството на образованието в средишните училища чрез въвеждане на целодневна организация на учебния процес", осъществяван от Министерството на образованието и науката по ОПРЧР.

5.1. ПРОГРАМА “УПРАВЛЕНИЕ И ПУБЛИЧНИ ПОЛИТИКИ”

Изпълнявани от ИОО- София проекти	Тема	Сума в евро
	Развитие чрез учителското лидерство в България	€ 2 580

5.2. ПЛАТФОРМА ЗА СЪЗДАВАНЕ НА ПРОЕКТИ

Платформа за създаване на проекти (Платформа, ПСП) е част от Програмата "Максимални ползи за ромското включване от структурните фондове на Европейския съюз" (МТМ) на Институт Отворено общество Будапеща. ПСП се ръководи от Институт „Отворено общество“ - София по Програмата УПП в консорциум с 6 други организации, разпределени на регионален принцип: Център за междуетнически диалог и толерантност "Амалипе" – Велико Търново, Сдружение "Свят без граници" – Стара Загора, Асоциация "ЛАРГО" – Кюстендил, Фондация "Рома" – Пловдив, Сдружение "Нов път" – Хайредин, област Враца, Асоциация "Интегро" – Разград.

През 2015 г. Платформата продължи да консултира безвъзмездно кандидати за проекти по структурните фондове на ЕС, работещи в полза на ромските общности, като

им предостави безвъзмездно достъп до същото ниво и качество при разработването на проекти и възможности за застъпничество, каквито се предлагат, но на високи цени от консултанти и консултантски фирми по Структурните фондове (СФ). Това личи и от постигнатото равнище на успеваемост, което надхвърля многократно обичайното за типичния кандидат за финансиране и е сравнимо с ефективността на добрите консултантски фирми. Консултантските услуги бяха предоставени на територията на цялата страна за общини, училища, детски градини и неправителствени организации. Консултираните теми бяха в областта на образованието, социалните услуги и заетостта. През 2015 г., в резултат на работата по Платформата, са одобрени за финансиране по структурните фондове 4 проекта на обща стойност от близо 1,5 млн. лева, като още 29 проекта очакват класиране.

През изтеклата година беше широко приложена и услугата Менторство/Наставничество за подкрепа на бенефициенти на ПСП, които вече имат спечелени проекти, но изпитват затруднение по изпълнението, отчитането, подготвянето на конкурси по Закона за обществени поръчки.

През 2015 г. ПСП се фокусира и върху изграждането на капацитета на представители от неправителствения сектор, работещи в областта на ромското включване, чрез организирането на обучения в различни сфери.

Обобщени статистически данни за 2015 на ПСП

Година	Общо	Не финансирани проектни предложения	Прекратена консултация или не внесен проект	В процес на консултация или проучване	Внесени проектни предложения, чакащи разглеждане	Финансирани от структурните фондове проектни предложения
2015	73	9	29	2	29	4 общо = 1 463 537лв.

Платформа за генериране на ромски проекти

Организация	Тема	Сума в евро
Фондация за регионално развитие "Рома Пловдив"	Регионални партньори при изпълнение на програмата	€ 5 389
Сдружение "Либерална алтернатива"	Регионални партньори при изпълнение на програмата	€ 13 770
Асоциация "Интегро- Разград"	Регионални партньори при изпълнение на програмата	€ 5 491

Сдружение Свят без граници"	Регионални партньори при изпълнение на програмата	€ 5 389
Център за междуетнически диалот "Амалипе"	Регионални партньори при изпълнение на програмата	€ 15 440
Сдружение "Нов път Хайредин"	Регионални партньори при изпълнение на програмата	€ 5 389

Платформа за генериране на ромски проекти – допълващи и възстановими грантове

Организация	Тема	Сума в евро
Ромски обществен съвет Купате	Партньор при изпълнение на проект „Work locally develops globally –but green!“	€ 2 593

6. ПРАВНА ПРОГРАМА

Мисията на Правна програма се състои в отстояване на принципите на върховенство на правото и защита на основните права на човека в процеса на реформа на българската съдебна власт и правоохранителните органи.

Върховенство на правото

През 2015 година в рамките на проекта „Състояние на демокрацията“ Програмата разработи и приложи за първи път социологически инструмент за изследване и оценка на обществените нагласи спрямо състоянието на демокрацията, правовата държава и основните човешки права в България. Като част от изследването беше проведено национално представително социологическо проучване, резултатите от което бяха представени на 14.5.2015 г. по време на конференцията „Демокрация и гражданско участие. Ролята на неправителствените организации“. Като част от изследването беше разработена и методология за провеждане на тематична анкета с експерти за оценка на състоянието на върховенството на правото в страната, която ще се проведе в началото на 2016 г.

Разработването на социологически инструмент за изследване и оценка на обществените нагласи спрямо основните конституционни ценности позволява да се следи и отчита ефекта от политиките, които се прилагат на национално ниво за насърчаване на гражданското участие в управлението, защита на основните човешки права и върховенството на правото, както и да се установяват проблемни области, за които е необходимо активизиране на гражданските организации и планиране и провеждане на специални публични политики.

Основни човешки права

През 2014 – 2015 г. с подкрепата на Програмата за развитие на млади професионалисти на Тинк Танк Фонда към мрежата от фондации „Отворено общество“ при Правна програма беше открита временна позиция за стажант – изследовател в областта на обществените политики за насърчаване на равенството. В конкуренция с 11 други кандидати, позицията беше спечелена от Марина Кисьова де Хеус, магистър по изследвания на международния мир от Тринити Колидж на Университета в Дъблин, Ирландия, бакалавър по психология от НБУ, с предишен опит в провеждането на социологически изследвания. Стажант-изследователят подпомагаше работата на Програмата в областта на изследване на обществените нагласи спрямо речта на омразата в България и осъществи самостоятелно сравнително изследване на специализираните институции за разследване и противодействие на престъпленията от

омраза в няколко европейски държави. Доклад от изследването ще бъде публикуван през 2016 г.

През 2015 година се отбелязват 800 години от приемането на Великата харта на свободите във Великобритания – един от първите правни инструменти, които ограничават абсолютната власт на монарха и прогласяват принципите за върховенство на правото и защита на индивидуалните права на гражданите. В тази връзка на 3.6.2015 г. Програмата обяви конкурс за студентски реферати и разработки на млади учени – юристи на тема „Историческо значение на Магна Харта от 15 юни 1215 година“. В конкурса се включиха 18 студенти от пет юридически факултета в страната и двама млади учени. В партньорство с Посолството на Великобритания и Фондация „Америка за България“ на 23.10.2015 г. Програмата организира публична лекция на британския историк проф. Дейвид Карпинтър от Кингс Колидж, Лондон, по време на която беше отбелязана годишнината и връчени наградите на участниците в конкурса.

Прозрачност и отчетност на институциите

На 26.6.2015 г. Програмата публикува резултатите за България на „Индекс на политиките за интеграция на мигранти – [MIPEX 2015](#)“. Индексът представлява изследователски инструмент за наблюдение и оценка на публичните политики за интеграция на мигранти в основните приемащи държави от и извън ЕС и се изготвя от Групата за миграционни политики (Брюксел) вече за четвърти пореден път. За 2015 година България е класирана на 31-во място от 38 наблюдавани държави, като националните политики за интеграция на мигранти са оценени като „умерено благоприятни“. Най-проблемните области по отношение на интеграцията на законно пребиваващите имигранти от трети страни в България остават ограниченията в достъпа до образование, пазара на труда, гражданството и малкото възможности за политическо участие.

В рамките на третата част на проекта „Цената на правосъдието в България“, Програмата продължи да наблюдава и да оценява ефективността от изразходването на публични средства за съдебните и правоохранителни органи в страната и да подготвя заключителната публикация с констатации и препоръки на експертите.

Становища и предложения

Програмата изготви и представи пред Комисията по правни въпроси на Народното събрание становище по Актуализираната стратегия на правителството за продължаване на реформата в съдебната система в периода 2014 – 2020 г., приета с решение на Министерски съвет на 17.12.2014 г. Становището на Програмата беше представено пред членовете на Комисията по правни въпроси по време на заседание на комисията на 15.1.2015 г. и съдържа препоръки основно в посока укрепване на независимостта на съда и подобряване на достъпа на уязвими социални групи до правна помощ.

Във връзка с консултации, организирани от Министерството на правосъдието, Програмата разработи и внесе на 17.2.2015 г. в Министерството становище относно

приоритетните области за реформа на юридическото образование в страната, като предпоставка за подобряване на състоянието на правосъдието.

ПРАВНА ПРОГРАМА		
Изпълнявани от ИОО-София проекти	Тема	Сума в евро
	Състояние на демокрацията	€6 396
	800 години Магна Харта	€ 4 307

7. ПРОГРАМА “ ОБЩЕСТВЕН ДЕБАТ”

През 2015 г. програма “Обществен дебат” на Институт „Отворено общество“ – София продължи да работи за насърчаване на публичния дебат по приоритетни теми от дневния ред на отвореното общество. Участието на Програмата в поддържане на дебата в обществото по ключови за състоянието на демокрацията и човешките права в България теми главно се осъществяваше чрез електронното издание на Института Politiki.bg и провеждането на годишно социологическо изследване за състоянието на обществените нагласи, както и чрез представяне на данните от изследването на платформата OpenData.bg.

Проведеното теренно омнибусно изследване в периода март-април 2015 година осигури актуални данни за обществените нагласи по ключови за работата на програмите на Институт „Отворено общество“ – София теми и приоритети в т.ч.: оценка за състоянието на демокрацията; икономически нагласи и положение в страната, включително нагласи към реформите и ключови публични политики; нагласи към ЕС, еврозоната и присъединяването на България към Шенген; електорални нагласи; доверие в медии и медийно потребление.

В рамките на ограничените си възможности за предоставяне на малки грантове през годината Програма „Обществен дебат“ подкрепи проект „Наръчник за изборна реформа“ на гражданската платформа “MOVE.BG”.

ПРОГРАМА “ ОБЩЕСТВЕН ДЕБАТ”

Организация	Тема	Сума в евро
Гражданската платформа за дебат и общо действие MoveBG	Електронно издаване и популяризиране на Наръчник за изборна реформа	€ 3 375

Изпълнявани от ИОО-София проекти	Тема	Сума в евро
---	-------------	--------------------

Електронен вестник „Политики“	€9 450
Социологическо изследване тип Омнибус	€ 11 942

8. ИЗВЪНРЕДЕН (КРИЗИСЕН) ФОНД

Извънреден фонд към фондация „Отворено общество“ е създаден с цел да подпомогне гражданския сектор и уязвимите групи в страните от Централна и Източна Европа да посрещнат негативните ефекти, свързани с глобалната икономическа криза.

В рамките на 2015 година приключи проект на фондация „Капитал“, в рамките на който се беше изработено специализирано издание, представящо съществуващи добри практики и модели в дейността на НПО, популяризирайки ги като вдъхновяващи лични истории.

В рамките на програмата беше подкрепен и проект на сдружение “Маргиналия“ за онлайн издание за информации, анализи, коментари и други материали, посветени на състоянието на правата на човека и нивото на демокрация.

Беше подкрепен и проект на Национално читалище „Луи Брайл за издаване на брайлови и електронни книги за деца и възрастни със затруднено зрение.

ИЗВЪНРЕДЕН (КРИЗИСЕН) ФОНД

Организация	Тема	Сума в евро
Фондация "Капитал"	Повишаване на авторитета, влиянието и капацитета на НПО чрез популяризиране на вдъхновяващи добри практики - в партньорство с "Икономедия" АД и Клуб по конен спорт "Русалиите"	€ 11 707
Сдружение "МАРГИНАЛИЯ"	Потребност от онлайн платформа за човешки права в ситуация на икономическа криза	9 066 €
Национално читалище "Луи Брайл "	Издаване на брайлови и електронни книги	€ 4 985

9. ПРОГРАМА “РОМА “

През 2015 г. Програма Рома продължи с изпълнението на своите ключови стратегически цели и приоритети. В тази връзка бяха изпълнени следните дейности и инициативи:

Инициативи, целящи утвърждаване на междуетническата толерантност и преодоляването на негативните обществени нагласи спрямо ромите

Подкрепа за интеграция на ромите 2013-2020

В рамките на тази инициатива Програмата участва в публичния дебат относно напредъка по изпълнението на националните стратегически документи, касаещи ромската общност. Участваха представители на ромски и не-ромски НПО, местни и национални власти, експерти.

Интернет портал за етническите малцинства Ethnos.bg

Интернет порталът <http://ethnos.bg/ethnos.php> се поддържа от Програма Рома, мобилизирайки вътрешни ресурси и външни експерти. Порталът предоставя информация, свързана със законодателството, отнасящо се до правата на човека, образованието, заетостта и др. въпроси от съществена важност за ромската общност. Порталът е източник на новини, публикува се информация за актуални конкурси и събития, а една от най-ценните части на портала е базата с контакти на организации на етническите малцинства.

Инициативи за изграждане капацитета на ромите за пълноценно участие в обществения живот

Стипендиантска програма за лекари и специалисти по медицина от ромски произход

Проект „Ромско здравеопазване“ на Институт Отворено общество – Будапеща, в сътрудничество със Стипендиантската програма на Ромски образователен фонд и Програма Рома на Институт “Отворено общество” – София реализираха проект с цел подпомагане на образованието по медицина, наставничеството и обучението в застъпничество на ромските студенти в България. 38 млади роми от страната получиха финансова подкрепа за своето обучение във висши учебни заведения в страната и участваха в обучение по застъпничество, организирано от Център за междуетнически диалог и толерантност “Амалипе”. По време на своето обучение студентите се подпомагат и от наставници - компонент, реализиран от Институт „Отворено общество“

– София. Проектът съдържа и комуникационен компонент, изпълняван от фондация „Интелдей“.

*Програма за стипендии на студенти от ромски произход в български университети
Roma memorial university scholarship program 2014 – 2015*

Институт “Отворено общество”- София администрира Стипендиантските програми на Ромския образователен фонд - Будапеща. По Програмата за стипендии на студенти от ромски произход в български университети (Roma Memorial University Scholarship Programme) през академичната 2014-2015 година бяха отпуснати 250 стипендии за студенти в бакалавърска, магистърска и докторантска форма на обучение.

Стажантска програма за млади роми в посолството на САЩ „Мост към кариерното развитие“

В рамките на проекта трима младежи от ромски произход бяха избрани от представители на Институт „Отворено общество“ – София и посолството на САЩ в България да прекарат 10-седмичен летен стаж, подобрявайки уменията си за работа в мултикултурна среда и повишавайки знанията си по английски език. Стажът се провежда всяко лято от 2011 г. насам.

ПРОГРАМА “РОМА “

9.1. Стипендиантска програма за лекари и специализанти по медицина от ромски произход

Център за междуетнически диалог "Амалипе"	Партньор изпълняващ компонент Застъпничество	€ 22 575
---	---	----------

Фондация "Интел дей "	Партньор медиен компонент	€ 23 660
-----------------------	---------------------------	----------

9.2. Стажантска програма в Посолството на САЩ „Мост към кариерното развитие,, с финансовата подкрепа на Посолството на САЩ

Стажант	Сума в евро
Любка Костова Георгиева	€ 562
Муси Славчов Стоянов	€ 562
Даниела Стоянова Захариева	€ 562

10. ЗВЕНО ЗА РАЗРАБОТВАНЕ НА ПРОЕКТИ

През 2015 г. Звеното за разработване на проекти работи по подготовката на проектни предложения и технически оферти за изпълнение на услуги във връзка с изпълнението на стратегията и постигането на целите на Институт „Отворено общество“ – София . Оценката на голяма част от тези проектни предложения предстои през 2016 г.

През май 2015 г., след участие в конкурс, Институт „Отворено общество“ – София сключи договор с Фондация „Америка за България“ за изпълнението на проект за „Оценка на въздействието на инициативата „Училище на бъдещето“. Проектът беше подготвен и се изпълнява до края на 2015 г. с активното участие на екипа на звеното.

През ноември 2015 г., в резултат от участие в открита процедура, беше сключен договор със Секретариата на Съвета за сътрудничество по етническите и интеграционните въпроси (НССЕИВ) чрез администрацията на МС за преглед, анализ и оценка на законодателство, структури, системи, добри практики за провеждане на мониторинг, оценка, контрол, мрежа от заинтересовани страни, които да подават данни и информация към Система за мониторинг, оценка и контрол за изпълнение на Националната стратегия на Република България за интегриране на ромите 2012-2020 по ОП РЧР 2014-2020. Институт „Отворено общество“ – София е водещ партньор за изпълнение на услугата в консорциум с „Индъстри Уоч Груп“ ООД, Фондация „РискМонитор“, Сдружение „Център за междуетнически диалог и толерантност „Амалипе“.

През 2015 г. звеното участва активно и в доразвиването на Системата за управление на качеството (СУК) на Институт „Отворено общество“ – София във връзка със сертификацията на Института по ISO 9001:2008, както и в структурирането и окомплектоването на прилежащата към СУК документация. Звеното за разработване на проекти подготви и годишния одит на системата. Институт „Отворено общество“ – София получи положителна оценка при годишния преглед от одитиращата организация, която преглежда на годишна база съответствието с изискванията на ISO 9001:2008.